

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/135/2018                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 7109200468                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.02.2019                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Katarína Beniačová        |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2019:7109200468.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne ASANARATES s. r. o., so sídlom v Košiciach, Park Angelinum 4, IČO: 36 606 693, zastúpenej JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom v Košiciach, Žižkova 6, proti žalovanej Petit Press, a. s., so sídlom v Bratislave, Lazaretská 12, IČO: 35 790 253, zastúpenej spoločnosťou PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., so sídlom v Prešove, Masarykova 13, IČO: 36 492 086, o ochranu osobnosti proti zásahu do dobrej povesti, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 11 C 14/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. februára 2017 sp. zn. 9 Co 141/2016, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Žalobkyňa návrhom zo dňa 9. januára 2009 žiadala uložiť žalovanej povinnosť zverejniť v denníku Košický Korzár vyhlásenie o nepravdivosti skutočností uvádzaných v denníku Košický Korzár zo dňa 14. novembra 2008 v článku „Učiteľka: Dajte jed ochutnať vnúčatám!" na strane 1, 2 v tej časti, že tromi trojročnými chlapcami nájdená nástraha dňa 4. novembra 2008 v areáli materskej škôlky v Košiciach na ulici Šafárikovej, požitie ktorej sa nepreukázalo, nebola položená pracovníkmi deratizačnej obchodnej spoločnosti ASANARATES s. r. o., za čo sa spoločnosti a jej konateľovi V. L. ospravedľňuje. Žiadala taktiež uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť jej nemajetkovú ujmu vo výške 20 000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. februára 2016 č.k. 11 C 14/2009-269 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 15 000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh žalobkyne zamietol. Po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 19b ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) bol toho názoru, že žalovaná v uverejnených článkoch nepostupovala zákonným spôsobom. Súd prvej inštancie bol názoru, že obsah článkov mohol vyvolať dojem, že informácie sa týkajú práve žalobkyne, aj keď táto bola spomenutá iba cestou štatutárneho

zástupcu v článku zo dňa 14. novembra 2008. Uviedol, že zodpovednosť žalovanej v danom prípade je daná aj vzhľadom na charakter článku, ktorým bol žurnalizovaný rozhovor, resp. reportáž. Súdna prax totiž ustálila, že samotná okolnosť, že vydavateľ v publikovanom interview presne reprodukoval výroky osoby, s ktorou bol rozhovor v tejto forme uskutočnený, nemôže v prípade spôsobilosti týchto výrokov zasiahnuť do osobnostných práv inej osoby bez ďalšieho viesť k záveru, že vydavateľ nenesie za takýto zásah zodpovednosť. Súd prvej inštancie konštatoval, že informácie poskytnuté žalovaným v inkriminovaných článkoch pravdivé neboli. Pripustil, že bol nimi sledovaný legitímny cieľ v dobrej viere, keďže išlo o vec verejného záujmu, avšak uverejnenie týchto článkov malo dopad na úsudok a uvažovanie ľudí, t. j. čitateľov ako aj ďalších subjektov. Súd prvej inštancie poukázal, že čitatelia denníka Korzár uverejnené články vnímali ako ohrozenie života a zdravia, pričom deratizácia bola financovaná z komunálneho rozpočtu. Táto správa veľmi negatívne ovplyvnila verejnú mienku a takéto konanie žalobkyne verejnosť považovala za nezodpovedné nakladanie s verejnými peniazmi v ich neprospech. Súd prvej inštancie vzhľadom na všetky skutočnosti dospel k záveru, že obsah článkov bol objektívne spôsobilý zasiahnuť do dobrej povesti žalobkyne ako právnickej osoby a s prihliadnutím na uverejnené články, informácie v nich poskytnuté a sprostredkované, zmysel týchto článkov, ich obsah a výrazové prostriedky, ich formu a štruktúru priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000,- eur.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 23. februára 2017 sp. zn. 9 Co 141/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo vyhovujúcom výroku ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že obsahom článkov uverejnených v denníku Košický Korzár 12. novembra 2008 a 14. novembra 2008 došlo k zásahu do dobrej povesti žalobkyne, nakoľko obsah týchto článkov vytváral celkový dojem, že žalobkyňa je zodpovedná za uloženie nástrah na hubenie potkanov v materskej škôlke na Šafárikovej ul. v Košiciach a že týmto konaním došlo k ohrozeniu detí a poškodeniu ich zdravia. Z obsahu predmetných článkov tak vyplýva nepravdivá informácia týkajúca sa žalobkyne, pričom v dôsledku tejto nepravdivé informácie došlo k zásahu do jej dobrej povesti a bola jej spôsobená aj ujma, keďže obsah týchto článkov vyvolal negatívny dojem ohľadom podnikateľskej činnosti žalobkyne, a to v očiach verejnosti ale aj jej obchodných partnerov. Odvolací súd poznamenal, že zverejnením spomínaných článkov došlo k stretu slobody prejavu s právom na ochranu dobrej povesti. V danom prípade však žalovaná neunesla dôkazné bremeno o preukázaní tej skutočnosti, že v predmetných článkoch bola zverejnená pravdivá informácia, čo by vylúčilo neoprávnenosť zásahu. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade nastali podmienky pre priznanie finančného zadosťučinenia žalobkyni, nakoľko morálne zadosťučinenie sa javilo ako nepostačujúce z dôvodu uplynutia dlhšieho časového obdobia od neoprávneného zásahu. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p. a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Súdny neuviedli, na základe čoho dospeli k záveru o nepravdivosti informácií uverejnených v článku zo 14. novembra 2008. Namietala, že súd zjavne konal a rozhodol na rámec žaloby, keďže podľa jej petitu nebol článok z 12. novembra 2008 ani predmetom záujmu žalobkyne. Dovolaťka poukázala, že odvolací súd sa v odôvodnení nezaoberal podstatnými odvolacími námietkami. Ďalej uviedla, že zo strany žalobkyne nebol v konaní produkován žiadny dôkaz svedčiaci o takej prípadnej intenzite zásahu do dobrej povesti právnickej osoby, že by bol nevyhnutný súdny zásah do slobody prejavu. Žalobkyňa preukázateľne neunesla dôkazné bremeno tvrdenia spôsobilosti zásahu a vzniku následkov, ktoré by boli spôsobilé v priamej príčinnej súvislosti neoprávnene zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby. Súd prvej inštancie porušil žalovanej právo na spravodlivý proces aj tým, že prijal a vyhodnotil listinný dôkaz predložený žalobkyňou až po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu, a to v rozpore s tzv. koncentračnou zásadou. V ďalšej časti dovolania žalovaná namietala aj nesprávne právne posúdenie veci, keď tvrdila, že dobré meno a dobrú povesť právnických osôb nemožno stotožňovať s osobnostnými právami podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dobrá povesť je pojem, ktorý v sebe zahŕňa nehmotné a samostatné vyčísliteľné hodnoty, ktoré sa spájajú s právnickou osobou, a preto toto právo nepodlieha ústavnej ochrane podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Z uvedených dôvodov žiadala, aby dovolací

súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietal, prípadne ho zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že C.s.p. považuje kumuláciu dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C.s.p. za neprípustnú, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania. Tiež mala za to, že predmetné dovolanie je nezrozumiteľné a zmätočné, nakoľko z jeho obsahu nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje a teda v ňom absentujú náležitosti podľa § 428 C.s.p. Žalovaná ďalej uviedla, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nie je podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. Žalobkyňa na námietky žalovanej poukázala na svoj návrh na začatie konania z 9. januára 2009, v ktorom hneď v úvode poukazuje na článok z 12. novembra 2008, od ktorého ako predchodcu článku zo 14. novembra 2008 odvíja svoj návrh. Pripomenula, že v konaní predložila listinné dôkazy, a to konkrétne výpoveď zmluvy Strediska služieb Nižná Úvrat' 26 z 26. marca 2009, pričom žalovaná tento dôkaz v konaní nespochybňovala. Zároveň konštatovala, že svoj nárok uplatnila satisfakčnou žalobou, pričom žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa a zaplatiť primerané zadostučinenie v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nárok na náhradu takejto nemajetkovej ujmy vzniká vtedy, ak neoprávnený zásah do jej dobrej povesti je spôsobilý objektívne privodiť ujmu oprávnenému subjektu. Žalobkyňa navrhla dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. Dôvody zakladajúce prípustnosť

dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 C.s.p. je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

10. Vyššie už naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

11. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Žalovaná v dovolaní uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ C.s.p. a tiež z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p.

17. V zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

19. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017).

20. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, potom už „postupom súdu“ zásadne nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

21. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

22. Dovolateľka namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, pričom súd sa nezaoberal jej odvolacími námietkami. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (k tomu viď jeho rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

23. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ (teda nie zmätočnosť) zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

24. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

25. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

26. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy popisali obsah dôkazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach podrobili komplexnému hodnoteniu, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery; medziiným uviedli dôvody, so zreteľom na ktoré dospeli k záveru, že uverejnenými článkami došlo zo strany žalovanej k neoprávnenému zásahu do dobrej povesti žalobkyne. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Je celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

27. Žalovaná ďalej v dovolaní namietala nesprávne vyhodnotenie dôkazov súdmi, keď ich závery nekorešpondovali s vykonaným dokazovaním. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalovaná naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Ani podľa novej právnej úpravy civilného konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

28. Dovolateľka tiež v dovolaní uvádza, že súd prvej inštancie konal a rozhodol nad rámec petitu žaloby, čím namietala rozpor s ustanovením § 153 ods. 2 O.s.p. (účinného v čase konania na súde prvej inštancie), v zmysle ktorého súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnaní vzťahu medzi účastníkmi. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že uvedená námietka nie je dôvodná. V danom prípade po čiastočnom späťvzatí žaloby a následnom zastavení konania v tejto časti uznesením z 18. septembra 2013 ostal predmetom prvoinštančného konania nárok žalobkyne v tej časti, ktorou sa domáhala voči žalovanej zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 20 000,- eur. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 11 C 14/2009-269

napokon uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 15 000,- eur, čím celkom zjavne nedošlo k rozhodnutiu ultra petitem. Uvedený procesný postup súdu prvej inštancie preto nebol spôsobilý založiť vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

29. Ako nedôvodnú tiež vyhodnotil dovolací súd námietku žalovanej, ktorá tvrdila, že bola porušená tzv. koncentračná zásada v zmysle § 118a O.s.p. tým, že súd prvej inštancie prijal a vyhodnotil listinný dôkaz predložený žalobkyňou až po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje, že ustanovenie § 118a O.s.p. upravuje prísnejšiu koncentračnú zásadu, ako je obsiahnutá v ustanovení § 120 ods. 4 v taxatívne vymenovaných súdnych konaniach. V uvedených prípadoch platí, že účastníci konania sú povinní opísať rozhodujúce skutočnosti o veci samej a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do skončenia prvého pojednávania. Na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd neprihliada. V preskúvanom spore vyplýva zo zápisnice z pojednávania z 30. júna 2015 (č. l. 217), že žalobkyňa skutočne predložila súdu prvej inštancie ďalšie listinné dôkazy (výpoveď svedkyne B. Z. a žiadosť o vysvetlenie od spoločnosti Cargo Slovakia a. s.), ktoré boli zároveň krátkou cestou doručené právnomu zástupcovi žalovanej. Avšak v tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že na tieto listinné dôkazy súd neprihliadal, nepodrobil ich svojmu hodnoteniu a v konečnom dôsledku ich nezohľadnil pri vyvodzovaní právnych záverov. Namietaný procesný postup súdu prvej inštancie bol teda v súlade s § 118a O.s.p.

30. Dovolateľka výhradami k právnym záverom odvolacieho súdu (predovšetkým v otázke neoprávnenosti zásahu do dobrej povesti žalobkyne a neunesenia jej dôkazného bremena tvrdenia) a polemikou s nimi spája svoje presvedčenie, že súdy zasiahli do jej práva na spravodlivý súdny proces. Z hľadiska obsahového (viď § 124 ods. 1 C.s.p.) ale žalovaná v tomto smere nenamieta procesné chyby (nesprávnosti procedúry vedenia konania), ale to, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

31. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď primerane R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

32. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., zotrval aktuálny judikát R 24/2017. Naostatok najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

33. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., t. j., že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

34. Dovolací súd zdôrazňuje, že všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú žalovanou v dovolaní označené, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Ako už bolo vyššie naznačené, § 432 ods. 2 C.s.p. uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 C.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná

rozdielne. Pre úplnosť treba uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. sa vzájomne vylučuje, pretože ak dovolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

35. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z písm. c/ tohto ustanovenia, by mal konkretizovať rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ C.s.p.

36. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, alebo neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na myslí. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str.1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

37. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 ods. 1 C.s.p. V danom prípade dovolateľka zastúpená advokátom totiž označila za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ C.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 C.s.p. neboli splnené, keď žalovaná v dovolaní neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach a rovnako neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce rozdielne právne názory. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalovanou vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 C.s.p. Absenciu takej náležitosti považuje C.s.p. za dôvod pre odmietnutie dovolania.

38. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej je procesne neprípustné; vzhľadom na to jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

39. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.